

Projekt wspierany przez Fundację
Współpracy Polsko-Niemieckiej
Gefördert aus Mitteln der Stiftung
für deutsch-polnische Zusammen-
arbeit

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Organizatorzy

Archiwum Państwowe w Katowicach

Abteilung für Osteuropäische Geschichte

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Instytut Historii

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Muzeum Śląskie jest instytucją kultury
Samorządu Województwa Śląskiego
współprowadzoną przez Ministerstwo
Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Instytucje wspierające

Instytut Badań Regionalnych

POLSKO-NIEMIECKA KONFERENCJA HISTORYCZNA

„Przedsiębiorcy w procesach industrializacyjnych
i modernizacyjnych na Górnym Śląsku i w Zagłębiu
Ruhry w XIX i XX wieku (do 1945 roku)”

12–13.04.2012

Uniwersytet Śląski w Katowicach,
ul. Bankowa 11, Sala Rady Wydziału
Nauk Społecznych (I piętro)

9.00–10.00 / Wizyta w Archiwum Państwowym w Katowicach
10.30 / Powitanie gości: JM Rektor UŚ prof. dr hab. Wiesław Banyś, dyrektor AP w Katowicach dr Piotr Greiner, kierownik Zakładu Historii Wschodnioeuropejskiej Uniwersytetu w Bonn prof. Dr. Dittmar Dahlmann, dyrektor BS w Katowicach prof. Jan Malicki

Panel 1. Wpływ przedsiębiorców na tempo i charakter rozwoju technologicznego i cywilizacyjnego: wynalazki, technologie, planowanie przestrzenne, polityka socjalna.

10.45 / Wykład wstępny: Rozumienie pojęć: „postęp” i „rozwój” w Europie zachodniej i środkowo-wschodniej przed pierwszą wojną światową, prof. dr hab. Wacław Długoborski
11.30–11.45 / Przerwa na kawę
11.45 / Śląsk dwóch prędkości. Szlachta w rolnictwie a szlachta w przemyśle, dr Stephan Kaiser
12.15 / Współczesne życie w Zagłębiu Ruhry i na Górnym Śląsku. Warunki mieszkaniowe i codzienność osiedli górniczych, dr des. Sylvia Haida
12.45 / Zarządcy kopalni węglowych w działalności Górnośląskiej Spółki Brackiej na przełomie wieków XIX i XX, mgr Katarzyna Głowania
13.15 / Dyskusja
13.45–15.00 / Przerwa obiadowa

Panel 2. Udział przedsiębiorców w zmianach modernizacyjnych społeczeństwa na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Ruhry: zmiany społeczne, początki kultury masowej, demokratyzacja, akulturacja, dekonfesjonalizacja. Niemieccy i polscy przedsiębiorcy w życiu politycznym i społecznym Prus, Niemiec, Polski i Czechosłowacji.

15.00 / Wykład wstępny: Rola gospodarki w życiu politycznym i społecznym Niemiec, Polski i Czechosłowacji w okresie międzywojennym, prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek
15.45 / Pomiędzy księciem, landratem i sołtysem. Ludność powiatu pszczyńskiego w XIX w., dr Barbara Kalinowska-Wójcik
16.15–16.30 / Przerwa na kawę
16.30 / Urząd okręgowego doradcy gospodarczego na Górnym Śląsku 1941–1945, mgr Mirosław Węcki
17.00 / Piłka nożna w cieniu szybów. Przemysł Zagłębia Ruhry a piłka nożna w latach 1919–1958, mgr Britta Lenz
17.30–18.00 / Dyskusja

Muzeum Śląskie w Katowicach,
al. W. Korfańskiego 3

8.45 / Przywitanie gości przez dyrektora Muzeum Śląskiego Leszka Jodlińskiego

Panel 3. Drogi kariery przedsiębiorców na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Ruhry w XIX i XX w.

9.00 / Wykład wstępny: Powstanie przedsiębiorców jako odrębnej grupy społecznej w XVIII i XIX w., prof. dr Dittmar Dahlmann
9.45–10.00 / Przerwa na kawę
10.00 / Hrabia Guido Henckel von Donnersmarck i jego zaangażowanie w przemysł stalowy w Zagłębiu Ruhry przed pierwszą wojną światową, prof. dr Manfred Rasch
10.45 / Rotschildowie na Śląsku Austriackim, prof. Aleś Zařický
11.30 / Od służby w administracji do kariery w przemyśle. Casus dwóch landratów górnośląskich na przełomie XIX i XX wieku, mgr Jakub Grudniewski
12.00 / Dyskusja
12.30–13.30 / Przerwa obiadowa
13.30–14.30 / Zwiedzanie Muzeum Śląskiego

Panel 4. Przedsiębiorcy i świat kultury: od biznesu do mecenatu

14.30 / Wykład wstępny: Państwowy i prywatny mecenat w epoce triumfu idei państwa narodowego, dr hab. Irma Kozina
15.15 / Obraz górnośląskiego magnata w literaturze. Guido Henckel von Donnersmarck w twórczości A. Scholtisa na przykładzie „Roman und Leben: Marquise de Paiva”, mgr Joanna Beszczyńska
15.45–16.00 / Przerwa na kawę
16.00 / „Lieux des mémoire” – „Miejscza pamięci” – „Erinnerungsorte” – dyskusja nad pojęciami, mgr Gregor Feindt
16.30 / Szlak Kultury Przemysłowej w Zagłębiu Ruhry i Szlak Zabytków Techniki na Górnym Śląsku – miejsca pamięci przemysłu górniczego, dr Susanne Peters-Schildgen
17.00 / Dyskusja
17.30–18.00 / Podsumowanie sesji

